Mehmet Ata Uçum

GÜNÜMÜZ ve GENÇLİK

TÜSTAV

GÜNCE
GRAFİK ve YAYINCILIK

GÜNÜMÜZ ve GENÇLİK

TÜSTAV

GÜNCE
GRAFİK ve YAYINCILIK
Çemberlitaş, Peykhane Sok. No: 53/B
Sipahi Han. Kat: 5 Daire 23 — İSTANBUL
Tel: 520 85 41

TÜSTAV

Dizgi: Perka A.Ş. — 520 14 23
Pikaj - Film - Montaj: Klasik Ajans — 520 92 78
Baskı: Şenyuva Matbaası — 526 38 55
Cilt: Yıldırım Mücellithanesi — 519 05 41

GENÇLİK, ÖĞRENCİ GENÇLİK, ÇAĞIMIZDA ALDIĞI YENİ KARAKTERLER VE BUNLARIN PRATİK FAALİYETLERE ETKİSİ

İnsanlık tarihinde üzerinde en fazla durulan kesimlerden biri gençlik olmuştur. Kimileri kendi aşağılık sömürücü düzenlerinin devamı için gençliği etkisizleştirmenin, yoketmenin yol ve yöntemlerini araştırmış, uygulamıştır. Kimi toplumsal kesimler ise, özgür ve mutlu yarınlar için kavgalarında, gençliği, savaşkan bir bağlaşıklık olarak yanlarında bulmuşlardır. Gençliği kazanan geleceği de kazanmıştır.

Evet, geleceği kazanmak... Türkiye'miz bir yol ayrımında. Bir yol ABD'nin bir eyaleti gibi, bağımsızlığın, özgürlüğün, her an yokedilebileceği yeni gerici, faşist darbelere gebe istikrarsız bir Türkiye. Diğer yol ise bağımsız, özgür, barışçı, başına buyruk bir Türkiye'ye gidiyor. Ülkemiz hangi yola girecek? Ülkesinin yazgısıyla kendi yazgısını birleştirebilmede olumlu birikimlere sahip Türkiye gençliği, bu tarihsel dönemeçte ne yapacak?

Başta devrimci sol kamptaki gençler olmak üzere, devrimci demokrat, sosyal demokrat, burjuva demokrat kesimdeki gençlerin, gençliği toplumsal ve politik yaşamda etkin duruma getirecek yol ve yöntemler üzerinde, fikir ve eylem yürütmeleri gerektiğini düşünüyoruz. Toplumun bu dinamik gücünün, gücünün gereğini barıştan, demokrasiden yana yerine getirebilmesinin en gerçekçi, sonuç alıcı yolları tartışılmalı ve yaşama geçirilmelidir.

Bu çalışmada öncelikle öğrenci gençlik üzerinde duracağım.Bu kesimin, kendini bağımsız bir toplumsal güç olarak kendini kabul ettirme yolunda hareketliliğinin arttığı bir dönemden geçiyoruz. İşçi ve emekçi gençlik ise ağırlıkla kendi sınıf örgütleri içinde yer alıyorlar. Bu kesimin semtlerdeki sportif ve kültürel hareketliliğini ve platformlarda öğrencilerle ilişkilerini de kısaca inceleyeceğiz.

TÜSTAV

ÇAĞIMIZDA GENÇLİĞİN ALDIĞI YENİ KARAKTERLER

Özellikle son iki yıldır öğrenci gençliğin ileri unsurları sürekli bir hareketlilik içinde. Bu süreçte, çeşitli politik güçlerin gençliğe yaklaşımları belirginleşiyor. Bu çalışmada da, soruna devrimci sol politik güçler-gençlik ilişkisi bağlamında, sorunu yalnız bu boyutuyla ele alacağız. Nedeni ise, aşağıda açmaya çalıştığım gibi, gençliğin de içinde bulunduğu yığınsal demokratik hareketlerin toplumsal ilerleme sürecinin yeni bir bileşeni (bilindiği gibi diğerleri: Dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkeler işçi hareketi ve komünist hareketi, kurtulmuş devletler halkları) haline gelmesidir. Bu sürecin ülkemiz açısından ne anlama geldiği üzerinde devrimci dünya görüşünün yolgöstericiliğine inanmış devrimci sol politik güçlerin, öncelikle kendi aralarında tartışmaları gerektiğini düşünüyorum.

Her çağ kendi toplumsal düşüncesini yaratır. Bu açıdan nükleer çağın hem toplumsal sınıflar ve kategoriler hem de devrimci faaliyetler üzerinde (konumuz açısından devrimci sol güçler gençlik ilişkisinde) getirdiği yeni olguları anlamamız gerekiyor. Özellikle bir toplumsal kategori olarak tanımladığımız gençlik nükleer çağda yeni nitelikler kazandı mı? Bu yeni niteliklerin gençliğin savaşımına etkileri nelerdir? Bu ve benzeri soruları irdelemeliyiz.

Kanımızca gençlik kendisine görece bağımsız bir toplumsal grup niteliğini kazandıran biyolojik-sosyal yaş ortaklığı özelliğinin yanısıra belli bir sosyal içeriğe sahip demokratik bir karaktere de.bürünmüş ve demokratik gençlik kavramı oluşmuştur.

Demokratik gençliğin başlıca özellikleri nelerdir? Birinci olarak yaşsal özellikler gelmektedir. Çünkü gençler bir anlamda yaşlı kuşaklardan daha az bireyci ve bencildirler. Bu normaldır. Zira gençlik yaşı herkesin idealler, ilerici düşünceler ve görüşler aradığı ve bunlara uygun olarak yaşamak istediği bir yaştır.

İkinci olarak, gençlik sadece sosyal değişikliklerin üzerinde etki yaptığı bir nesne değil, fakat aynı zamanda kendine özgü birçok nitelikleriyle sosyal değişikliklerin aktif bir öznesidir. Sosyal ilişkilerin yeniden üretimine katılan gençlik bugünün gerçeklerini geçmişle kıyaslanarak değil fakat bir "kalkış" pozisyonundan hareketle kavramaktadır. Bu da onların bu gerçeklikler karşısında çok daha titiz olduklarını ve değişiklikleri çok daha büyük bir içtenlikle ayırdettiklerini açıklamaktadır. Bu özellikleri ise gençleri burjuva toplumuyla hemen her alanda keskin bir çatışmaya sokmakta, tekellerin baskısına, sömürüye, halk kitlelerinin açlık ve sefaletine, yağmacı ve yayılmacı savaşlara, tarihsel gelişme

perspektiflerinin yokluğuna, sosyal çürüyüşe, toplumun kültürel köleleştirilişine, iç gericiliğe karşı çıkmaya zorlamaktadır.

Üçüncü olarak, yurtseverlik. Yurdunu özgür, toplumunu sağlıklı, ekonomiyi dinamik, halkını mutlu ve gönenç içinde görmek arzusu. Bu da gençliği emperyalizmin, yeni sömürgeciliğin oyunlarına şiddetle karşı çıkarmaktadır.

Dördüncü olarak tarihin işleyişi doğrultusunda yürümek ve elinden geldiğince bu ilerleyişe yardımcı olma özlemi, yaşamda çağın gereklerine ve gerçek bir insana yakışan bir yer işgal etme arzusu.

Beşinci olarak, değişikliklere ve kahramanca başarılara duyulan susuzluk, ideallerinin savunusunda kendini romantik ve yürekli eylemlerle kanıtlamak arzusu.

Kısacası çağımızda oluşagelen derin sosyal değişiklikler sonucunda gençliğin ezici çoğunluğu yüreklice savunmaya hazır oldukları ORTAK ÇIKARLARA, ORTAK SİYASAL ve AHLAKSAL DEĞERLERE sahiptir. Kapitalizmin aleyhine ve sosyalizmin lehine gelişen tarihsel yarış, gençliğin ahlaksal ve sosyal fizyonomisini, ideallerine, eylemlerinin karakterine damgasını vurmakta. Bu sürecin içeriğini demokratikleştirmektedir.

Bir başka ifadeyle sosyal bir olgu olarak gençlik özgül bir sosyo tarihsel ortaklık içinde demokratik bir gençlik hareketine dönüşmüştür.

Tarihsel olarak ilerici bir karaktere, sosyal bir dinamizme, etkin bir güce sahip demokratik gençlik hareketi günümüzde diğer yığınsal demokratik hareketlerle birlikte toplumsal ilerleme sürecinin yeni bir bileşeni durumuna yükselmiştir. Gençliğe bir bütün olarak bakmak, gençliğin bir bütün olarak politik yaşamda yer almasını sağlama politi-

kasının nesnel temeli bu yeni olgudur.

Günümüzde gençliğin aldığı bu yeni karakteri Marküs vb.nin "yeni sınıf" vb. nitelemeleriyle açıklamak proletaryanın devrimci niteliğini yitirdiğini ilan etmek gerçeğe denk düşmüyor. Ortaya çıkan yeni olgu, yeni bir sınıf değil, yaşsal özelliklerin oluşturduğu bir kategorinin (kapitalizm ile sosyalizmin dünya çapındaki yarışma ve mücadelesi ve bu sürecin sosyalizm lehine gelişmesinin belirleyici etkisiyle) demokratik niteliklere sahip sosyal bir karakter kazanmasıdır. Gençlik toplumsal ve politik süreçlere bir bütün sosyal katman olarak katılırken, bu süreçte yeralacağı araçları, siyasi partiler ile ilişkileri etkileyen yeni karakterlerde kazandı. Bunların başlıcaları; çağımızın bir gerekliliği ve gereksinimi olan demokrasi, gençliğin de vazgeçemeyeceği bir pusulası haline geldi. Ülkesinin bugünü ve yarını için söz hakkı isteği çok arttı. Yönetime ve alınan kararlara katılma sorumluluğunun bilincinde yükseliş oldu. Gençlik konuşuyor, farklı görüşler savunulsa da diyalog arıyor; yasaklara, kendisiyle öğretmen edasıyla yürütülen monologlara tepkisi sert; Gençliğin öğrenim düzeyiyle yargıları da olumlu yönde gelişti; Enformasyon çağının ve bilimsel teknik devrimin olanaklarının bilgilenme ve gelişmelere tepki gösterme sürecini olağanüstü hızlandırdığı görülüyor. Bu gelişmeler ortak psikolojiyi güçlendiriyor; Gençlik güven ve sorumluluk istiyor; Gençlik bağımsızlık arıyor.

Bu vb. özellikler, sistem farkı tanımaksızın (tabii kendi özgüllüğü ve değişik düzeyleri sözkonusu) tüm ülkeler gençliğinde beliren ortak özelliklerdir. Tüm bunlar gençliğin politik ve toplumsal yaşamda, bir bütün olarak, kendi bağımsız araçlarıyla temsil edilmesi sorununu da gündeme getiriyor. Günümüzde gençliğin de içinde bulunduğu yığınsal

demokratik hareketlerin özelliği, kendi bağımsız araçlarıyla ülkelerdeki politikaların oluşumuna katılmalarıdır. Bu da çağımızın yeni bir olgusudur. Yeni durum siyasi partilerle gençlik arasındaki ilişkilerin içeriğini, biçimini de etkiliyor. Dün genellikle partiler veya gençlik örgütleri gençlik adına konuşuyordu. Ya bugün?

Fransız gençleri "Kimse benim adıma konuşamaz" belgisini yükseltti. Yarın dergisi de (Ocak-Şubat sayısı sayfa 32, sütun 4'te) L'Humanite gazetesinin yaptığı anketin sonuçları veriliyor. 15-24 yaşları arasındaki gençlerin % 69'unun siyasi partilere karşı tavrının olumsuzluğu saptanmış. Kendi ekonomik, sosyal, politik sorunlarının çözümünde siyasi partilerin doğrudan yönlendiriciliğine girmeyi reddetmeleri sözkonusudur.

Alman Komünist Partisi'nin gazetesi Unzere Zeit'in 9 Nisan 1987 tarihli sayısında Sovyet Komsomol MK üyesi ve sekreteri Nikolay yapılan söyleşide şunları belirtiyor: "Artık o dönemler bitti. Şimdi gençlik konuşuyor." "Yasaklar, öğretmen edasındaki monologlar... komsomolun birçok yönetim organı sıf bu yüzden otoritesini yitirdi." "Gençlikteki nitel değişmeler gözönüne alınmadı." "Gençlik daha fazla bağımsızlık arıyor."

M.S.Gorbaçov Komsomol'un son kongresinde yaptığı konuşmada "komsomol bir kaldırımdan yürüyor, potansiyeller başka bir kaldırımdan yürüyor" dedi.

Ya kendi ülkemizde? Cumhuriyet gazetesinin anketi, ankete katılanların % 40'tan fazlasının öğrenci derneklerinin gerekliliğini kabul etmelerine rağmen, politik grupların varlığı, çatışması nedeniyle derneklere üye olunmadığını gösteriyor. Nitekim, Nisan eylemlerinde, dernek üyelerinden çok daha fazlası eylemlere katıldı ama yine aynı kesimler eylem

sonrası dernek etkinliklerine gelmedi.

(Bağımsız davranma, ülke politikalarının oluşumuna katılma açısından FKF ve TMGT deneylerinin incelenmesinin kendi yakın tarihimiz açısından öğretici olacağını düşünüyoruz.)

Bu gelişmeler toplumun öncüsü olduğu ifade edilen sınıfların ve siyasi partilerin başarısızlığı mıdır? Eğer başarısızlık varsa bu, gençliğin ve diğer yığınsal demokratik hareketlerin politik arenada bağımsız yer almalarını önleyememek, bu kesimlerin etki alanında tutulamaması değil, bu süreci zamanında görüp, bu nesnel gerçeğin gereklerine yanıt verecek (gerek gençliğin politik yaşamda etkin olmasını sağlamak, gerekse bağımsız demokratik gençlik hareketiyle ilişkilerin düzenlenmesi anlamında yeni anlayışa, yeni bir çalışma stiline kavuşamamaktır.

Sorunun bir başka boyutu: Devrimci dünya görüşümüz, geleceğin toplumunu devletin giderek sönmesi, toplumun kendini dolaysız yönetmesi olarak niteliyor. Yani toplumun kendi sorunlarının çözümüne bizzat kendisinin katılması sözkonusu. Yığınsal demokratik hareketlerin politik yaşamda bağımsız yer alışlarını bu perspektifle de görebilmeliyiz. Bu çerçevede, yığın örgütleri üzerindeki politika yapma yasağının kaldırılmasını talep ediyoruz.

Eğer daha bugünden gençlik, kendi sorunlarının çözümü için belediye çalışmalarına, parlamento çalışmalarına vb. katılacak mekanizmalara sahipse, kendini dolaysız ifade edebiliyorsa, bu proletaryanın öncülüğünün ihlali midir?

Daha bugünden katılımcı bir zihniyetle yetişen gençler yarın yeni toplumun kuruluşunda proletaryanın (o günkü durumlarıyla) etkin yardımcısı olmayacaklar mıdır?

Yığınsal demokratik hareketlerin politik yaşama kendi

bağımsız araçlarıyla, siyasi partinin vesayeti olmadan katılımı, işçi sınıfı partisinin öncülükten feragatı değil, politik yaşamın yeni bir gerçeğidir. Bu olguya, proletaryanın (özellikle erkte olduğu sosyalist ülkelerin) savaşımının yarattığı etkiler sonucu varılmıştır. Sosyalist dünya (kendilerinin de açıkladıkları, tüm eksikliklerine, hatalarına karşın) yığınların ülke yönetimlerine her düzeyde katılımında formel değil, gerçek bir katılım örneği vermişlerdir. Bu birikim insanlığın bilincini etkilemiş, CGT Genel Sekreteri H.Krasuchi'nin deyimiyle, demokrasi: ''İnsan anlayışının evrimine denk düşen'' bir olgu ve ''çağımızın bir gereksinimi, gerekliliği'' haline gelmiştir.

Kısacası yığınsal demokratik hareketlerin politik yaşamda bağımsız yer almaları, ''politik mücadele siyasi partilerin görevidir'' doğrusunun ihlali veya iflası değil, demokrasi bilincinin geliştiği çağımızda, bu doğrunun yeniden üretimidir. Peki bu durum işçi sınıfının politik hareketinin gençliğe yönelik faaliyetlerinin tatil edilmesi anlamına mı geliyor? **Hayır.**

Birincisi, toplumsal ilerlemenin yeni bir bileşeni olarak şekillenen, gençliğin de içinde bulunduğu yığınsal demokratik hareketlerin rollerin yaşama geçirilmesinde etkin yer olabiliyorsak, bu aynı zamanda, işçi sınıfının politik hareketinin politikasının bu alana yönelik olanının yaşama geçmesi demektir. Örneğin, parlamentonun, yığın örgütlerinin katılımına açık olmadığı koşullarda demokratik bir karakter taşıyamayacağı düşüncemiz var. Eğer demokrasi savaşımında, gençliğin parlamento çalışmalarına (örneğin bütçe müzakerelerine) katılacak kurumlaşmış mekanizmaları elde etmesi gerçekleştirilebilirse, bu, politik hareketin programatik hedefleri açısından bir kazanım olmayacak mıdır? Bizce olacaktır.

Yanısıra kendi istemleriyle bağımsız olarak politik arenaya giren gençlik, bu süreçte, öteki partilerin, istemlerine karşı tutumlarını somut olarak görecek (bu istemleri en aktif işçi sınıfının politik hareketi destekleyeceği için) politik öncünün etkisi bu yolla artacaktır. (Bu iki nokta politik öncünün gençliğe yönelik politik faaliyetin iki temel unsurudur).

Gençlik içinde politik etkinin artmasının bir diğer yönü de, gençlik içinde politik öncünün genç aktivistlerinin (bunların kendi örgütsel şekillenmesi konusuna girmiyoruz) gençlik eylemlerinin içeriğinin, partinin programatik hedefleri doğrultusunda şekillenmesi için çaba göstermesidir. Örneğin, demokrasi savaşımının stratejik öneminin kavranması, barış savaşımının önemi, diyalog ve işbirliği politikası, işçi sınıfıyla dayanışmanın önemi vb.

İkincisi, devrimci sol kesimdeki gençler, kazanmış oldukları politik ve ideolojik formasyondan ötürü, yaşanan süreçleri bilimsel çözümlemede, çıkış yolları bulmada okuldaki arkadaşlarına göre daha fazla olanaklara sahip. İşte bu farklılıkları ayrıcalıklara dönüştürmeden (örneğin onlar adına konuşmak gibi) sorunların çözümünde olanak ve ortam yaratmada aktif olabilirler. Bu yöndeki aktifliği de politik faaliyetin bir unsuru olarak görüyoruz.

Gençliğin toplumsal ve politik yaşamda rolünü arttırmak için gençlik içindeki politik güçlerin arasında (özellikle devrimci sol kesimler) çağımızda gençliğe yaklaşım sorununda anlayış birliğine varmanın belirleyici önemine inanıyoruz. Gençlik çalışmasının değişik yönleriyle ilgili düşüncelerde temel bir kıstas bu olmalıdır.

Gençliğin politik bölünmüşlüğünün bu yaklaşımı, ülkemizde bir ütopya düzeyine indirgediği söylenebilir, ki söy-

leniyor. Gençlik içindeki politik farklılıkların bilincindeyiz. Politik bölünmüşlüğün gençliği bir bütün olarak hareketlendirmede zorluklar getireceği açıktır. Ama bu zorluk politik hareketler olarak, gençliği doğrudan yönlendirme gibi bir yaklaşımı (ki bugün olan budur) benimsediğimizde sözkonusu olacaktır. Sorunu gençliğin bir bütün olarak, kendi sorunları temelinde, kendi iç dinamiği temelinde harekelenmesini sağlayacak bir çalışma stili olarak ele aldığımızda, bunu yaşama geçirdiğimizde, politik bölünmüşlük, bir bütün olarak hareketlenmenin önünde daha az sorun olacaktır. Dahası politik bölünmüşlüğün (gençlik politikası anlamında) giderilmesi için ancak bu yolla mesafe katedebiliriz.

Sosyal değişiklikler için savaşımlar süreci gençliği bölen etkenleri bir ölçüde zayıflatırken, gençliğin birliğini kolaylaştıran etkenler de güçlendirmektedir. Bu dikkate alınması gereken bir olgudur. Biz pratiğin eğiticiliğine inanıyoruz. Yarın dergisindeki (Ocak-Şubat sayısı) Fransız deneyi, politik bölünmüşlük-bir bütün olarak hareket etme çelişkisine etkili bir yanıt veriyor (sayfa 33, sütun 1'de) Jojelyne: "86 sonu ve 87 başlarındaki eylemlerde komünistlerin etkisi büyüktü. Ama basın, pankartlarımızı, bayraklarımızı, marşlarımızı göremeyince, işin içinde yokmuşuz gibi yansıttı. Oysa açıkça söyleyebilirim ki eylemlerde benimsenen tüm slogan, hedef ve biçimler bizim önerdiğimiz, desteklediğimiz çizgideydi. Somut, gerçekçi, kitle güvenliğini ve kitleselliğini gözeten bir çizgi. ÖNEMLİ OLAN BİZİM GÖRÜŞLERİMİZİN DOĞRU BULUNMASIYDI, BİZİM ADIMIZIN GEÇMESİ DEĞİL. TROÇKİSTLER VE SOSYALİSTLER DE ETKİNDİLER, ANCAK İLK BİRKAÇ GÜN SONRA ONLAR DA DOĞRU BİR KARARLA DAMGA VURMA SEVDASINDAN VAZGEÇTİLER."

Görüldüğü gibi, Fransız gençler "kimse benim adıma konuşamaz" belgesini eylemlerde etkin olan troçkist ve sosyalistlere de kabul ettiriyor. Üniversite yasa tasarısına karşı somut istemler temelinde politik bölünmüşlüğün olumsuzluğunu yeniyorlar.

Gençlik içinde, bir genç, sosyalist, komünist, liberal, sosyal demokrat vb. niteliklere sahip de olsa, sorunlarının çözümünde, içinde yeraldığı politik hareketin politik sıfatıyla değil, içinde bulunduğu sosyal katman adına böylesi yeni bir politik kimlikle konuşmayı becerebildiğinde, politik farklılıkların bir bütün olarak hareketlenmeyi engellemesinin önüne geçilebilir. Bu yaklaşımı gençlik içinde, gençliği sınıf savaşımında daha etkin kılıp, kılamama sonucunu doğuracak önemde ve ideolojik mücadelenin önemli bir unsuru olarak görüyoruz.

Gençlik içinde hangi çalışma anlayışı egemen olacak? Gençlik adına politik örgütler olarak doğrudan yol göstermeye devam mı, yoksa gençliğin ülkenin politik yaşamında kendi yığın örgütleriyle (onlar adına bizim kurduğumuz değil) temsil edilmesi için çaba göstermek mi?

TÜSTAV

GENÇLİK İÇİNDEKİ FAALİYETLERE YÖNELİK KİMİ DÜŞÜNCELER

YAYIN FAALİYETLERİ ÜZERİNE: Bugün "gençlik adına" çıkan belli sayıda dergi var ülkemizde. Çoğu politikleşmiş kesimlere sesleniyor. Bu nedenle de bir bakıma "kapalı devre yayın faaliyeti" diyebiliriz, bu faaliyetlere. Bilimsel sosyalist, devrimci gençlerin ihtiyaçlarına yanıt vermeliyiz, anlayışı ilk başta haklı görülebilir. Devrimci öğretiye, sempati duyulan hareketin görüşlerini öğrenme tutkusuna ilgisiz kalmak sözkonusu olamaz.

Fakat bu ihtiyaca hangi platformda yanıt verilecek? Kanımızca bunun yeri gençlik dergisi değildir. Devrimci teori ve politikayı siyasi partinin ürettiği araçlarla (onların etkinliğiyle üretilen gazete ve dergiler, düzenledikleri konferanslar, eğitimler vb.) yerine getirmenin doğruluğuna inanıyoruz. Kuşkusuz bu araçların kullanımında gençlik aktivistlerinin de aktif rol alması, dahası bu araçları tümüyle kendisinin kullandığı ortamlar da olmalıdır.

Devrimci gençliğin ihtiyaçları sorununu da (tabii güncel anlamda) iyice netleştirmek gerekiyor. Devrimci teori ve politikayı öğrenmek olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Ama bu bir yaşam boyu sürecek bir gereksinimdir. Yığınların çıkarları doğrultusunda pratik faaliyette bulunulduğu ölçüde teori ve politikayı özümsemek mümkün olabilir. Bu nedenle, devrimci gençliğin temel bir ihtiyacı, içinde bulunduğu

kitlenin ileriye doğru hareketini nasıl gerçekleştireceği sorunudur. Devrimci öğretimizin özü, yorumlamak değil dönüştürmektir.

Örneğin, derneklerin girdikleri durgunluk sürecinden çıkarak, varlık şartlarının gereği olan, öğrencilerin, sorunlarını çözmek için kullanacakları araçlar durumuna gelmeleri nasıl sağlanacaktır?

Depolitizasyonun etkisi nasıl kırılacak?

Öğrenci gençlik bir sosyal katman olarak politik yaşamda nasıl etkin yer alabilir?

Öğrenci aktivistleri ile anfideki öğrenci arasındaki iletişimsizlik nasıl giderilecek?

Devrimci gençlik bu vb. sorunları çözme süresine girmediği ölçüde, gerçek bir politik çalışma yapmak olanaklı olmayacak ve istemesek de öğrendiğimiz kimi teorik konular, kuru bilgiler olarak kalacaktır.

Gençlik basınında, devrimci gençliğin ihtiyaçları diye, genel politik ihtiyaçlarına yanıt vermeye çalışma çizgisi (bir açıdan da gençlik adına konuşma çizgisi) değil, gençliğin politik yaşamda bir bütün olarak yer almasını sağlayacak bir çizgi egemen olmalıdır. Gençlik içindeki politik çalışmanın asıl yönü, gençliğin bir bütün olarak hareketlenmesini sağlayacak yol ve araçları bulma sorunudur. Eğer bugün kendi gerçeğimiz, hâlâ gençlik adına konuşmak ise, bilincimizden ve eylemimizden bu olumsuz geleneği söküp atmak gerek.

Kuşkusuz hayalci değiliz. Eylem çizgimiz olması gerekenler de yoğunlaşmasının yanısıra, varolan realiteyi de hesaba katmalıdır. Gençliğin bir sosyal katman olarak bütün halde hareket etmesini işaret ederken, bunu "tek örgüt", "tek merkezi eylemler" diye basitleştiremeyiz. Daha önce

değindiğimiz, yaşsal özelliklerin yanısıra beliren **sosyal içerikli ortak çıkarlar** temelinde bir bütün olarak hareketten sözediyoruz. Bütünlük ortak çıkarlar temelinde hareketlilikte kendini gösterecektir. Ama yaşamda bu bütünlük, politik güçlerin çeşitliliğinden eylemlerin çeşitliliğine kadar uzanan çok renkli bir tablo oluşturacaktır. Ülkemizde gençliğin türdeş olmayan yapısı farklı yapılanmalara elverişlidir. Öğrenci hareketinin tek merkezden yönetilmesi bu nedenle nesnel olarak zorlaşıyor. Bunun sonucu yeni yeni yayınlar, girişimler oluşabiliyor.

Konumuz açısından, yayın alanındaki çeşitliliği, bu nesnel durumdan ötürü olumsuzlayamayız. Kabullenemeyeceğimiz en önemli şey, gençliğin sorunlarına, eylemlerine duyarsızlıktır. Bugün, içeriklerini bütünüyle kabul etmesek de, en genelde solcu gençlere seslenen, gençlik adına konuşan vb. gibi yayınlara dostça, birlikçi yaklaşmak gerektiğini düşünüyoruz.

Gençlik basınının kabaca iki noktada yoğunlaştırılmasını gerekli görüyoruz:

Birincisi, baştan beri açmaya çalıştığımız gibi Türkiye gençliğinin, çağımızda gençliğin aldığı yeni karaktere uygun bir politik gençlik dergisine (dergilerine) ihtiyacı var. Kanımızca böyle bir yayım SÖZ HAKKI temelinde bir gençlik hareketi yaratmaya yönelik perspektifle çıkmalıdır. Bu tür yayınlar (bugünkü aşamada "yayınlar" diyoruz, çünkü bu tür içerikte tek bir merkezi yayın çıkartmanın olanağı bugün yok) öğrenci gençliğin politik çalışmasının bugünkü aşamada ifadesi olan, üniversite yönetiminden, devletin politikasına kadar, demokratik katılım talebi çerçevesine yaklaşıldığı ölçüde (bu yaklaşım değişik politik güçlerin çok sayıda aracıyla da gerçekleşmiş olsa) politik gençlik yayını sorununun en genelde çözülmüş olacağını sanıyoruz.

Bu görevi çözmeli, zamanın ruhuna yanıt vermeliyiz. Biz veremezsek verenler var. 120 bin satan Blue-Jean'ı, 25 bin satan Hey'i, Pop, Bravo'yu, vb. incelemeliyiz. Bunların burjuva ideolojisini taşımadaki rollerini küçümsememeliyiz. Yalnız müzikten sözetmiyorlar. ''Yalnız değilsiniz'' köşelerinden, lise ve üniversite sorunlarının tartışıldığı açık oturumlara kadar bir dizi faaliyet gösteriyorlar. Bu gerçek, içinde bulunduğumuz gençlik çevreleriyle varolan kopukluğu gidermek için bizleri sarsmalı ve büyük bir enerjiyle işe koyulmamıza neden olmalıdır.

İkinci olarak, gençliği bir bütün olarak hareketlendirecek, politik çizgiye sahip bir veya daha fazla olumlu yayın bile sözkonusu olsa, gençliğin yeni yayın organlarına gereksinimi olduğunu düşünüyoruz. Çünkü gençliğin devasa sorunları var, ama bunları ifade edecekleri, sorunları çözme doğrultusunda çaba gösterecekleri, kendilerinin kullandıkları araçları yok. Böylesi bir geleneğin yaratılması için, çok değişik çabaların gösterilmesi gerekiyor. Yayınların ''çokluğu'' eğer o yayınlar, somut ihtiyaçlara yanıtlar veriyorsa, olumsuz olarak nitelenemez.

12 Eylül'ün yarattığı depolitizasyonun etkileri küçümsenemez. Bugün gençlik içindeki geniş demokrat çevreler bile, yayın organından beklentilerini ''daha az politika, daha az ciddiyet'' diye ifade ediyorsa, bunu iyice düşünmeliyiz. Bu koşullarda, gençliği ülkenin politik yaşamında etkili kılmanın hiç de kolay olamayacağı ortadadır. Peki, bu güçlüğü nasıl altedebiliriz?

Kendi sorunları çerçevesinde de olsa politik alanda hareketlenmek bir bilinç sorunudur. Bu sorun kişilikle ilintilidir. Depolitizasyon kişiliksizleştirmeyi önüne baş görev koydu. O zaman biz tersini gerçekleştirecek, kişiliğin oluşma

sürecinde, gençlik düşmanlarının bütün dayanaklarını etkisizleştirecek araçlara sahip olmaya çalışacağız.

Açık ki, gençliğin bu araçları kendisinin ürettiği ve doğrudan katıldığı konumlara getirilebildiği ölçüde, rejimin kişiliksizleştirme politikasını etkisizleştirme yolunda önemli başarılara varılabilir. Hak arama bilincine sahip yeni bir kuşak yetişir. Hak arama kültürünün yerleşmesi sonucu, bugün kantinlerinin oturulası bir hale getirilmesi için çaba gösteren öğrenciler, yarın, belki de aynı gün iktidarın öğrenci aleyhtarı bir uygulamasına karşı, sokaklara dökülecektir.

Gençlik çağının en temel karakteristiklerinden biri olan kişilik kazanma sürecine müdahale etmeyi temel bir görev olarak görüyoruz. Kişilik kazanma sürecinin önemli bir yönü, kişiyi, bağlı bulunduğu grubun, grup psikolojisine sahip hale getirebilmektir. Grup psikolojisinin değişik düzeyleri olacaktır. Hukuk fakültesi öğrencisi eğitimin içeriği açısından HUKUKLU PSİKOLOJİSİNE, eğitim hiyerarşisi içindeki yeri açısından ÜNİVERSİTELİ, yaşsal biyolojik-sosyal özelliklerinden ötürü GENÇ psikolojisine sahiptir. Doğaldır ki bunlar mekanik bir ayırıma tabi değildir. Her düzeyde grup psikolojisini yaratacak çok sayıda ve değişik araçlara ihtiyaç vardır. Üniversitelerdeki gelişmelerden dolayı sevinç, gurur, coşku veya üzüntü, nefret vb. duyguları içeren bir ÜNİVERSİTELİ PSİKOLOJİSİNE ulaşmak, öğrencilerin politik yaşamda daha aktifleşmesi için uygun bir zemin olacaktır.

Kişilik sorununu soyut psikolojik bir olgu olarak ele almıyoruz. **Kişiliğin, toplum yaşamında elde edilen roller bütünlüğünden** oluştuğu gerçeğinden hareket ediyoruz. O nedenle bir üniversiteli öğrenci, üniversitenin üniversiteliler tarafından yönetilmesi, üniversitenin bir kurum olarak demok-

rasi mücadelesinde yeralması doğrultusunda çalıştığında, kendisi de, kişi olarak şu ya da bu düzeyde düzenli veya düzensiz bir rol üstlendiğinde, üniversiteli kimliği, çağdaş bir kimliğe bürünür.

Başa dönersek, eğer bir yayın (veya başka araçlar) somut bir ihtiyaca yanıt veriyorsa, yayınlar çok diye şikayet etmememiz gerekir. Fakültelerde veya merkezi olarak çok sayıda araç sözkonusu olabilir. Öğrenci hareketinde bu konu ile ilgili kimi sorunlar var.

Kimi yaklaşımlar çıkan bir yayının içeriğine itiraz etmiyor, fakat, gerek politik bir çizgiye sempati duyanların çıkartması, gerekse derneklerin iradesi dışında çıkması nedeniyle, yeni faaliyetlere (gençliğin kişilik kazanması sürecinde yardımcı olmayı amaçlayan birim ve merkez araçlarına) olumsuz bakıyorlar, hatta üzücüdür ki, bir tür karşı kampanya açıyorlar.

Öncelikle, bir faaliyeti bir politik görüşe sempati duyan insanların çıkartması, o faaliyetin baştan ölü doğması mıdır?

Bir faaliyete yaklaşımda belirleyici ölçüt politik kimliğe bakmak mı olmalı? Yoksa o faaliyetin içeriği mi?

Ne yazık ki politik kimlik ölçüt oluyor. Ve bu tutumun pratikte ne anlama geldiği üzerinde fazlaca düşünülmüyor. Sorunları tartışmayı soyuttan somuta indirdiğimizde bu görülebilir. Örneğin, okullarda okul öğrencilerinin çıkarttıkları dergileri düşünelim. Tüm aksiliklerine karşın onlarca yeni gence yazı yazdırıyor, kimileri 2000 adet satıyor, 500 kişilik çay, 1000 kişilik gece düzenliyor, öğretim üyeleriyle öğrencilerin biraraya geldiği paneller düzenliyorlarsa... Derneklerin iş üretmede zorlandığı bugünkü koşullarda, varolan bu araçlar (derneklerin güçlendirilmesi olanaklarını yaratmak perspektifiyle) önemli bir enerjiyi açığa çıkartıyor-

sa, rejimin örgütsüzleştirme politikası karşısında, örgütleme, katılım doğrultusunda platformlar yaratıyorsa, bu oluşumlara karşı olumsuz tavırlar, "bugün temel görevimiz dernekleri çalıştırmaktır, o nedenle dernek dışı faaliyetler doğru değildir" anlayışını savunan arkadaşlarımızın çalışmalarına güç mü katıyor?

Kanımızca rejimi zayıflatan her girişime gerekli desteği göstermek ortak bir politik kültür olmalıdır. Bencillik, devrimcinin karakterine yabancıdır. Eğer bir yayın içinde bulunduğu çevrenin kişilik kazanmasında karınca kararınca katkıda bulunmak için yola koyulmuşsa, şu'cuların demek, kime, ne kazandırıyor?

"Bu yayın, öğrencilerin katılımı gerçekleştiği ölçüde yaşayacaktır" denilmesine karşın, katılım yerine, dışardan "boşluk doldurma işgüzarlığı" diye nitelemek öğrencilerin hangi sorunlarının çözülmesine katkıda bulunacak? Yoksa bu teşhir olayı "ideolojik mücadele" olarak mı algılanıyor?

Halkının sorunlarına karşı kaygısız olmamayı bir yaşam ve savaşım normu haline getirmiş Alman komünistlerinin deneyi öğreticidir: Gestapo celladının kol gezdiği o ateş çemberinde bir fabrika parti komitesi fabrikadaki sorunlarla ilgili kararlar alır. Ama kararlar nasıl yaşama geçecek? Bilinen araçların hepsini gestapo yoketmiş. İşçilerin sorunlarının çözümüne yardımcı olmak, onların yaşamlarının anlamıydı. Faşist temsilcilerin de bulunduğu bir ortamda aldıkları kararları, sohbetlerinin içine serpiştirirler. Kararlar işçilerin yaşamsal çıkarlarının ifadesi olduğundan, faşist sendika temsilcileri de etkilenir. Kendi görüşleriymiş gibi talepleri sendika merkezine iletirler. Eylemler başlar. Sonunda patronlar, sendikayı Hitler'e şikayet ederler. Bu süreçte kendi adları geçmedi komünistlerin, ama varılan sonuç ortada. So-

nucu doğuran, **"sorunları mutlaka kendi araçlarımızla çözelim" mantığının yerine, "sorunlar mutlaka çözülmelidir" mantığının egemen olmasıdır.**

Eğer bugün gençlik, 80 sonrası depolitiasyon politikasının önemli ölçüde tahribatına uğramışsa, gençliği bu cendereden kurtarmak için kollarımızı sıvamak ve her türlü aracı kullanmaktan başka çare yoktur. Öğrenci sorunları için yola koyulmuş bir öğrenci yayınını beğenmeyebiliriz, içinde çalışmayı da yeğlemeyebiliriz. Bu durumda yapılması gereken (eleştiri adı altında) yürütülen işlerin tasfiyesini önermek, ya da başka bir ifadeyle mücadelesizlik programı önermek değil, sorunların çözümü için olanak ve ortam yaratmak için yaratıcı ve girişken olmak, öğrencilerin kendilerini ifade edecekleri, ettikleri araçları çeşitlendirmektir. Sorun, araçların çokluğu değildir. Öğrencilerin kullandığı araçlar olmaktan çıkarıp didişme odağına dönüştürmektir. Öğrencilerin sorunlarının çözümüne yardımcı olmayı varlık şartı haline getirmeyi becerebilirsek, aynı hedefe vuran kardeş öğrenci yayınları olabilir, olmalıdır. Buna bir anlamda, **çeşitlilik içinde birlik** diyebiliriz.

Her şeyden önce okullardaki ilişkilerde politik kimlik zemininden öteye, örneğin İTÜ öğrencileri zemini egemen olmalıdır. (Zaten bu, çağımızda gençliğin bir bütün olarak hareket etmesi gerçeğini yaşama geçirmek olduğu için, özünde **yeni bir politik ilişki türüdür**.) Sorunların aşılmasında bu bize yardımcı olacaktır. İş üretmek yerine soyut tartışmalarla geçen zaman süresinde, içinde bulunduğumuz yığının neler yitirdiğini düşünmeyen ve acısını içinde hissetmeyen politik aktivistlerin ne öğrenci hareketinin ne de kendi politik hareketinin güçlenmesini sağlayamayacağı açıktır.

Öğrenci sorunları ile ilgili yayınların mutlaka dernekle-

re veya Türkiye Platformuna bağlı olması gerektiğini savunan anlayışlar da var. Doğaldır ki gerek dernekler, gerekse onların Türkiye Platformu kendi amaçları çerçevesinde yayınlar dahil çok çeşitli araçlara sahip olabilir. Ama, (derneklerin bugün yaşadıkları tıkanıklık süreci bir yana, bu sorun aşılmış olsa bile) öğrencilerle ilgili her girişimi derneklerin iznine bağlamak doğru değildir. Bu gereksiz bir merkeziyetçilik olur ki, özellikle bugünkü evrede ihtiyacımız olan çok sayıda yeni girişimin önü kesilir veya bugün olduğu gibi öğrenci aktivistleri arasında gereksiz problemler oluşur. (İşin üzücü yanı şudur ki, dernek dışında kendiliğinden oluşmuş -spordan tiyatroya kadar- bir dizi öğrenci girişimi varken, bunların başında politik unsurlar yok diye sorun olmuyorlar.)

Gereken dernekler dışında gelişen faaliyetlerin derneklerin **amaçlarıyla uyumlu** faaliyet içinde olabilmesidir. Dernekler, çalışma ortamı sağlayabilirse (bugün bu yok) dernek dışı faaliyetler kendi iradeleriyle dernek bünyesinde çalışabilirler. Veya değişik ilişki biçimleri oluşabilir. Bu yaklaşım, demokratik öğrenci hareketi yaratmak için, derneklerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi gereken temel bir araç olduğu gerçeğini yadsımaz. Aksine "söz hakkı" diyen, hak arama bilinci gelişmiş, çağdaş bir kimlik için hareketlenen çevreler, örgütlenmeler, derneklerin üniversite yönetiminden, devletin politikasına kadar bir dizi platform demokratik katılımı için koşulları olgunlaştıracaktır.

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ ÜZERİNE

12 Eylül rejiminin gençliğe yönelik temel politikalarından biri **örgütsüzleştirmedir.** Depolitizasyon politikası bu amaçlara ulaşmada önemli bir araç. 12 Eylül bu amacına ulaştı mı? Bunun tek ve mutlak bir yanıtı yok. Örneğin, tüm gençlik örgütlerini kapatmasına karşın, işkencede ölümü, zindanlarda onyılları göze alarak, gençlik içindeki örgütsel, politik konumlarının sürekliliğini sağlayan siyasi partiler ve akımlar vardır. Sorunun bu yanı ayrı bir inceleme konusu. Biz yaşamın bir başka kesitine değineceğiz.

Rejimin örgütsüzleştirme politikasına karşı, öğrenci gençliğin en duyarlı kesimleri (başlangıçta bir avuç) yaratıcı, cesaretli, atak bir politikayla, örgütsüzleştirme politikalarına, öğrenci derneklerini kurarak etkili bir yanıt verdiler. Gözaltı, işkence, tehdit, bu kararlı insanları yıldıramamış, giderek görece daha geniş bir öğrenci çevresi desteğinin oluşmasıyla da, öğrenci dernekleri kendilerini kabul ettirmişlerdir. Rejimin Nisan saldırısına verilen yanıt sürecinde, üniversitelerde ve toplumda oluşan destek bunun bir göstergesidir. Bu nedenle rejim açık saldırı yöntemleri yerine sinsi taktiklere başvurmaya başlamıştır.

Evet, öğrenci dernekleri genel bir kabul gördü. Ama yaşam bunun yeterli olmadığını da gösterdi. Büyük özveriler-

le yaratılan bu örgütsel araç layıkıyla değerlendirilemedi. Bu çalışmamızda bu süreç, derinliğine irdelenmeyecek. Gelinen bu tıkanıklığın nedenleri, aşılma yolları üzerinde geniş bir tartışma ortamının yaratılması, bu süreçle ilgili gerek düşünsel, gerek çözüme yönelen üretimlerin yoğunlaştırılmasından yanayız. **Gerçek hiç kimsenin tekelinde değil.** Öğrenci derneklerinin girdiği bu tıkanıklık sürecinin nedenleri üzerinde, birbirimizden öğreneceğimiz çok şey vardır.

Bugünkü aşamada, demokratik öğrenci hareketini yaşatma mücadelesinde, **dernekleri geliştirmek, güçlendirmek, ana görevdir.** Bu ana görev nasıl gerçekleşecek? Derneklerin çoğunun tüzel kişiliğinin olmadığı, amaçlarını gerçekleştirecek ortama, olanaklara (küçücük birer odaları var, o da üniversitenin epey uzağında) sahip olmadıkları koşullarda, ana görev nasıl gerçekleşecek?

Dernekleri güçlendirme ana görevini bazen basitleştiriyoruz. Varolan dernek aracılığıyla, tüm görevleri çözmeye çalışıyoruz. Bu çalışma stilinden bugüne dek elde ettiğimiz sonuç: Yalnızca (sınırlı sayıda) dernek aktivistlerinin hareketliliği, her eylemde yaklaşık aynı yüzler. Dernekleri güçlendirmek ana görevini, her şeyi dernekler etrafında toparlama anlayışına indirgememek gerekiyor. Örneğin, bir fakültede çıkarılacak bir gazetenin mutlaka öğrenci dernekleri tarafından çıkarılması gibi.

Ana sorun, nasıl bir çalışma yürütelim ki, sonuçta, öğrenci derneklerinin güçlenme koşulları oluşsun veya doğrudan dernek güçlensin. Örneğin, bir fakültede dernek, okula gelen yeni öğrenciler ile tanışma çayı düzenlemek için dekanlığa müracaat eder. Dekan izin vermez. Bu kez, bir öğrenci grubu, tanışma çayı için müracaat eder. Dekan kabul eder. Çay düzenlenir. Çay sırasında öğrenci derneğinin çi-

çeği gelir, mesajı okunur. Dekanın da bulunduğu ortamda öğrenci derneğini tüm öğrenciler alkışlar. Kısacası öğrenci derneği dekana rağmen, yeni öğrencilerin gündemine girer. Görüldüğü gibi, eğer önümüzde çözülmesi gereken somut bir iş varsa, bu işi mutlaka öğrenci derneği çözmelidir, dememeliyiz.

Bu çerçevede öğrenci derneğini güçlendirme ana görevinin gerçekleştirebilmesi için (daha önceki bölümlerde belirttiğimiz gibi) üniversite öğrencilerinin çağdaş bir kimlik, kişilik kazanmasını temel önemde görüyoruz. Bu süreçte sonsuz çeşitlilikte araca başvurulması gerektiğini düşünüyoruz. Ama sorun bu araçların kullanımı sırasında (bir fakültedeki çay düzenleme örneğinde olduğu gibi) öğrenci derneğini gündeme getirebilmeyi becerebilmektir. Dahası, öğrencilerde (üniversite yönetimine, devlet politikasına) **demokratik katılım** bilincini yerleştirebilmektir.

Bu yaklaşımdan, öğrenci derneği çalışmalarını dondurmak gibi bir anlam çıkarılmamalıdır. Çünkü "dernek dışı faaliyet" gibi algılansa da, öğrenci sorunlarıyla ilgili bir çalışma olduğu için, bu çalışmanın ana yürütücüleri doğal olarak dernek üyeleri oluyor, olmalıdır. "Dernek dışı faaliyet" olarak algılanan bu tür çalışmaları, dernek çalışmalarının özgün bir biçimi diye tanımlıyoruz. Örneğin, öğrencilerin teksir sorunu var. Öğrenci derneğinin bu sorunla ilgili görevleri var. Öğrenci derneği olarak, okul yönetiminden bu sorunun, öğrenciler için yük olmaktan çıkarılmasını talep edebiliriz. Fakat verili koşullarda, verilecek yanıtın olumsuzluğu belli. Bu durumda, "öğrenci düşmanı idare" demek bize ne kazandıracak? Halbuki bir yandan, dernek bu sorunu işlerken öte yandan, bir öğrenci girişimi olarak, okula yeter sayıda fotokopi makinası alınması, teksirlerin burda

maliyetine basılması ve bu makinelerin öğrencilerin yönetiminde olması türünden bir girişim başlatılabilir. Dernek dışı gibi gözükse de, öğrencilerde katılımcı bir zihniyeti geliştireceğinden, bu tür çalışmalar pratikte, öğrenci derneğinin okullardaki özgün dayanakları olacaktır. Dernekle organik bağının olmaması bu durumu değiştirmez.

Dernek adına düzenlenen bir faaliyete öğrencilerin geniş kesimi gelmiyorsa, her faaliyette, dernek aracında ısrar niye? Lenin'in (Ne Yapmalı, S.105'de) vurguladığı "Bolşevikleri dinleyen işçilerin bulunduğu araçlarımız var. Sorun, bir demokratı dinlemeye gelecek, çok geniş kesimlere seslenebilecek yol ve araçları bulabilmektir" deyişini, biraz daha titiz irdeleyebilmeliyiz.

Öğrenci derneğini güçlendirmek ana görev olmalıdır, sorununa bu yaklaşımımızdan sonra, derneklerle ilgili kimi yaklaşımlarımızı şöylece belirtmek istiyoruz.

* **Dernekler politize olmuş gençlik gruplarının değil, bütün öğrencilerin kendi çıkarları için kullanacakları araçlar olarak tanımlanmalıdır.**

* Her öğrencinin derneklere üye olması için, politize olmayan öğrencilerin derneklere üye olması için çalışmak gerekiyor.

* Dernek faaliyetleri, öğrenci **sorunları** ve öğrencilerin **ilgi alanlarıyla** bağlı olmalıdır. Hangi sorunların en geniş hareketlenmeyi yaratacağı, ancak, sınıflara, anfilere kadar varan tartışmaların yapılması ile ortaya çıkabilir. Ve böylesi geniş tartışmalar, öğrencilerin genişçe katılacakları eylem biçimlerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olur.

* Devrimci sol çizgideki gençlerin görevi, öğrencilerin kendi sorunlarını ve çözüm yollarını tartışabilmesine olanak, ortam yaratabilmek ve alınacak kararların, geniş öğrenci ke-

simlerinin kendi kararları ve görüşleri olarak ortaya çıkmasını sağlamaktır.

* Dernek yönetimleri her türlü faaliyette azami demokrasiyi gerçekleştirebilmeli, dayatmacılıktan kaçınmalıdır. Dernek yönetimlerinin görevi, yapılması gerekeni saptayıp, açıklamak değil, üyelerin geniş katılımıyla karara ulaşılmasını ve uygulanmasını sağlamaktır.

* Dernek yönetimlerinin, olanaklı olduğunca geniş öğrenci yığınının kendine yakın gördüğü, kendisini temsil ettiğine ikna olduğu kişilerden oluşmasına dikkat vermek gerekiyor.

* Öğrenci hareketini, dernekleri, iktidarın saldırılarına karşı korumak için, onun saflarının genişlemesi, birliğinin ve eylembirliğinin yükseltilmesi önem kazanıyor. Bunun yolu gençlik içinde her konuda, olabildiğince geniş, demokratik bir tartışma ortamının yaratılmasıdır. Ancak demokratik bir tartışma, ortak çıkar ve sorunların bilince çıkmasını sağlayabilir. Böylece beliren ortak eğilimler ve yönelimlerle bağlı olarak oluşan demokratik irade doğrultusunda, gençliğin birleşik eylemi, bu anlamda ortak kararlar temelinde merkezi hareketi sağlanabilir.

* Öğrenci gençliğin örgütlenmesinde mevcut fakülte vb. dernekler tek biçim olarak alınmamalıdır. Yanısıra, kültür vb. amaçlı başka örgütlenmeler, tek bir sorun etrafında, tek bir istemin elde edilmesi hedefiyle sınırlı, girişim örgütlenmeleri de desteklenmelidir.

* Öğrenci derneği, faaliyetlerinin başarısı için sürekli bir kamuoyu oluşturma çabasında olmalıdır.

* Öğrenci derneği, aydınların yalnız açık solcu olmalarının değil, tüm aydınların gençliğin destekçisi olmasını sağlayabilmelidir.

PLATFORM ÇALIŞMALARI ÜZERİNE

Platform çalışmaları, yüksek öğrenim gençliğinin, YÖK'e, rejime karşı ülke düzeyinde karşılaştıkları sorunları çözme gereksiniminden doğdu. Amaçlanan, ülke düzeyindeki platform süreçlerinden, federasyonlaşmaya varmaktı. Ne yazık ki bu amaç konusunda somut başarılar olmadı. Sorunun ifade edilmesi, dergi sayfalarının sınırlarını aşamadı. Uzun süren ve sonuç alınamayan ilke tartışmaları sorunun bir yanı. Diğer ve önemli olan yanı ise, platformun öğrenci hareketinin bugünkü evresine uygun düşmeyen görevlerle yüklenmek istenmesi, bağlayıcı kararları, politik ilkeleri olan bir üst örgüt olarak kavranmasıdır.

Merkezi bir örgütün asıl fonksiyonu, alt örgütleri yönetmektir. Alt örgütlerin (fakülte, üniversite dernekleri) henüz tam oluşmadığı koşullarda, bir üst birimin (platform) fonksiyonel olması düşünülemez. Eğer güçlü fakülte dernekleri olsaydı, platformda bu iradeler yansısaydı, sonuçsuz ilke tartışmaları olur muydu? Sanmıyoruz. En azından, kimi noktalarda tartışmalar sürse bile, dernekler, ülke düzeyindeki sorunlar ile ilgili kararların alınması için etkili olurlardı.

İşte derneklerin salt öğrenci aktivistlerinin gidip geldiği, öğrencilerin kendi çıkarları için kullanacakları araçlar olmaktan oldukça uzak olduğu bugünkü koşullarda, derneklerin Türkiye platformunu, bağlayıcı kararlar alan (oybirliğiyle de olsa) bir üst örgüt gibi görmek yerine sorunları olgunlaştıran; gündeme getiren; öğrencilerin sorunlarını tartışacakları mekanizmaları yaratma konusunda karşılıklı deney alışverişinin yapıldığı bir araç olarak tanımlamak daha doğru olacaktır. Kuşkusuz bu süreç, bir fikir jimnastiği ortamı olmayacaktır. Biz salt yorumlayan değil, dönüştüren, eylemci bir dünya görüşünün takipçileriyiz. O nedenle, örneğin platforma, sorunları olgunlaştıran, gündeme getiren bir işlev yüklüyorsak, bu doğal olarak beraberinde eyleme dönük bir yüz de taşıyacaktır.

Burada sorun, eyleme dönük kararların;

* Fakülte derneklerinin demokratik iradesinin yansıması olmasını sağlayabilmektir. Platform hangi gündemle toplanacaksa, o gündemle ilgili, dernek üye toplantısı gerçekleştirilmeli, tartışma sonucu oluşacak ortak irade, platformda savunulmalıdır. (Verili koşullarda, platforma katılan temsilcilerin çoğunun belli bir politik görüşü olsa da, politik çizgisi adına değil, dernek üyelerinin iradesi doğrultusunda tavır koyması büyük önem taşıyor. Bundan henüz uzağız.) Yanısıra, platformda alınan eylem kararlarının, nasıl yaşama geçirileceği konusunda, derneklerin iradesi belirleyici olmalıdır. Gerek karar almada, gerekse uygulamada azami demokrasi gerçekleşmelidir.

* Alınan kararların birimine yönelik bağlayıcılığı gibi bir anlayış olmamalıdır. Oybirliğiyle de olsa böylesi bir kural olmamalıdır. Bu yaklaşım herşeyden önce, platformun bir üst örgüt olmamasındandır. İkincisi çok hareketli bir dönemden

geçiyoruz. Somut bir ortamda, bir fakülte derneğinin ortak iradesi, bir konuda (örneğin kurultay toplanması) platformun çoğunluğuyla uyum içinde olabilir. Ama bir süre sonra, fakülte derneğinin ortak iradesi platformda alınan kararın dışında bir konuda yoğunlaşmayı (örneğin kendi özgül sorunlarından yakıcı hale gelen birinde) talep edebilir. Kanımızca, bu fakülte derneğini, platform kararlarına uymuyor diye yaptırıma tabi tutamayız. Yöntemimiz, alınan ortak kara-ra uymaları, güçlerin birleşik hareketinin önemi konusunda ikna olmalı, bunun için her türlü çaba gösterilmelidir. Yapılacak işleri içine sindirmiş, kendi iradesiyle işe katılan enerjilere ihtiyacımız olduğu için bu zor yolu deniyoruz.

Bu bir başı bozukluk olarak nitelenebilir mi? Burada bir daha platform-dernek ilişkilerine değinmek istiyoruz. Öncelikle oluşturulan platform, tüm fakülte derneklerinin hak eşitliğine dayanır. Platform organı, fakülte derneklerinin görüşlerine, bağımsızlıklarına, kendi okullarındaki şartlara uyan mücadele anlayışlarına saygı göstermelidir. Eğer sorunu böyle ifade edersek, platformdan çıkacak kararlar, fakülte derneklerine şunu, şunu yapından öteye, onların da desteğini alacak bir içeriğe sahip olacaktır. Bu anlayışın egemen olduğu koşullarda, bağlayıcılık, yaptırım gücü gibi kavramlar pek anlamlı olmayacaktır.

Sorunun bir başka yanı platformda oybirliğiyle de kararlar alınsa bu kararların, demokratik öğrenci hareketinin bütününü bağlamıyacağı görüşündeyiz. Eğer, dernekler üye toplantılarını yapsa ve varolan ortak irade platforma yansısa bile, bu verili ortak irade, demokratik öğrenci hareketinin bütününün değil, derneklerin bugünkü bileşiminde birleşen politik grupların ortak iradesi olacaktır. Cumhuriyet'-in yaptığı ankete katılanların % 40'tan fazlası, dernekleri bir

araç olarak benimsedikleri halde üye olmadıklarını belirtiyor. Bu kesimlerin görüşlerini alacak mekanizmalar yaratmadan alınacak kararlar, bu kesimleri ne ölçüde bağlar. Bu kesimlerin desteğini almadan ülke çapında yapılacak eylemler ne ölçüde etkili olur?

* En önemlisi, platformun kendisinin doğrudan yönlendireceği eylem türlerinden öteye, fakülte derneklerinin, kendi inisyatifleriyle yürütecekleri eylem önerileri geliştirmektir. "Eylemlerin politik örgütlerin tekelinde ve yukardan verilen emirlerle değil, KİTLENİN İNİSYATİFİYLE TABANDA OLUŞTURULMUŞ EN GENİŞ KATILIMA AÇIK MEKANİZMALAR ARACILIĞIYLA YÖNLENDİRİLMESİ" (yayın, Ocak-Şubat 88, s.33-Fransız deneyi) anlayışının platforma egemen olması düşüncesindeyiz.

TÜSTAV

DEMOKRATİK ÖĞRENCİ HAREKETİNDE, DEVRİMCİ SOL ÇİZGİDEKİ GENÇLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Ülkemizde öğrenci hareketi, kendini toplumsal bir güç olarak kabul ettirme yolunda önemli adımlar attı. Bu noktaya gelinmesinde, hiçbir özel çıkar gütmeden, yalnızca öğrencilerin ülkenin bugünü ve yarınından söz ve karar sahibi olması için mücadele eden ilerici-devrimci gençlerin payı büyüktür. Bu nedenle devrimci/sol çizgideki gençlerin öğrenci hareketine azami katkılarını sağlayacak, onların hep birlikte, geniş gençlik yığınlarının öncüsü olarak belirmesinin yol ve yöntemlerinin bulunması büyük önem taşıyor.

Ülkemiz gençliğinin içinde yaşadığı süreçleri, gerçekçi olarak çözümleyebilmek ve gerekli çıkış yollarını saptayabilmek için, devrimci gençler arasında kardeşçe tartışma ortamlarına ivedi ihtiyaç vardır. Bu konuda olanaklarımız da var, zorluklarımız da. Olanaklarımız, gençliğin içinde bulunduğu duruma duyarlı, bilinçli, eylemci yaklaşımımız. Zorluklarımız ise, birbirimize karşı tahammülsüz önyargılı, rekabetçi olmamızdır. Zorlukları, olanakları kullanarak aşmak zorundayız. Bu anlamda, bölünmüşlüğün, öğrenci hareke-

tine zarar vermesinin önünü kesecek, giderek hareketi güçlendirecek panzehir, öğrencilerin yaşamsal sorunları temelinde, aynı amaca yönelik iş yapabilmeyi becerebilmektir. Burada mekanik bir anlayışa düşmememiz gerekiyor. Yaşamsal sorunlar hemen beraberinde ortak davranmayı getirmiyor. (Örneğin, bir disiplin soruşturması ağırlıkla ileri unsurlara yöneldiği, onların okullarla bağının kesilmesini amaçladığı halde, ortak bir iş zemini henüz yaratılabilmiş değil) Bunda ortak iş yapmayı, ortak karar ve ortak uygulamaya indirgeme anlayışımızın rolü var. Kanımızca bu olması gereken, ileri düzeyde bir ilişki biçimidir. Sorun, bu noktaya nasıl gelineceğidir.

"En kısa yol bilinen yoldur" diye güzel bir özdeyiş vardır. Devrimci sol çizgideki gençleri eylemde birleştirecek en kısa yolu bulabilmek için, ülkemizin sosyo-ekonomik yapısını, bu temelin etkilediği politik kültürü, politik yapılanmaları bilmek büyük önem taşıyor. Örneğin, "ülkemiz öğrenci hareketinin tek merkezden yönetilmesinin sağlanmasındaki **nesnel zorluk** ve gençliğin türdeş olmayan yapısının farklı yapılanmalara elverişli olduğu" türünden bir saptama yaparsak, bunda anlaşırsak (bu gerçek ortada dururken) günümüzde öğrenci hareketinde temel sorun, devrimci sol çizgideki gençlerin birliğidir, birlik sağlanmadan, öğrenci hareketi gelişemez dersek, bu doğrultuda çaba harcarsak, gerek öğrencilerin sorunlarının çözümünde, gerekse devrimci gençliğin birliğinin sağlanmasında ne ölçüde ileri mevzilere yerleşebiliriz?

Kuşkusuz, gerekli sorumluluğu gösterip, birleşik eylem hattını kotarabilmek önemli. Ama asıl önemlisi, öğrencilerin sorunlarının çözümü doğrultusunda, olanaklar, ortamlar yaratmaktır. Tüm sol güçler birlikte yapmalı deyip, so-

runları ortada bırakamayız. Biz yalnız, yarın için değil, bugün için varsak, bugünün sorunları karşısında hiçbir gerekçenin ardına sığınmadan (örneğin, sol güçler birleşemedi gibi) içinde bulunduğumuz gençlik yığınlarının sorunlarının çözümü doğrultusunda kollarımızı sıvayabilmeliyiz. Birimiz **A** aracılığıyla **B** yöntemiyle o soruna eğilirken, bir başkamız **X** aracılığıyla **Y** yöntemiyle o soruna eğilebilir. Bir diğerimiz, başlangıçta şu veya bu nedenle o soruna uzak durur ama gelişmenin bir evresinde kendi aracı ve yöntemiyle devreye girebilir. Bugünkü aşamada, temel sorun, böylesi süreçlerin oluşmasını sağlamak, bu süreçleri olumsuzlamamak ve bu süreçte devrimci sol çizgideki gençler arasında diyalog ve işbirliğini sağlayarak, farklı kanallarda, farklı araçlarla yürütülen çalışmaların eşgüdümünü sağlamaktır. İnsanlar iş içinde eğitilir. Bizler de önyargılarımızı, rekabetçi zihniyetimizi, böylesi somut iş ortamlarında birbirimizi tanıyarak aşacağız.

Tabii yaptığımız işler sonunda birbirimizin ürettiği çalışmalara, (rejime karşı yönelmiş yeni direnç noktaları olarak değil de, kullanılan aracı, yöntemi olumsuzlamamızdan ötürü) açığa çıkan yeni enerjiye ilgisiz, iş yapanlara ise ilgili (tabii olumsuz konumlarda) olursak, diyecek fazla birşey yok demeyeceğiz. Çünkü var. Öğrenci hareketinin ileri unsurlarının içe yönelmiş bu tartışmalarından öğrenci hareketi çok şey yitirecektir, ki yitiriyor.

Devrimci sol güçlerin gençlik içindeki yandaşlarının birliğinin sağlanması için dikkate alınması gereken bir diğer önemli nokta, ilişkilerdeki kopuklukla, ideolojik etkenden öte, psikolojik etkenlerin öne çıkmasıdır. Psikolojik ortamı iyileştirecek araçlar üretmek güncel önemdedir. Örneğin, ülkemiz devrimci güçleri açısından M. Suphi ve onbeşler ortak

tarihsel bir gelenektir. Bu geleneğin günümüze taşınması, ilişkilerdeki önyargıların kırılmasında işlevli olabilir. 1988, 28-29 Ocak'ında İstanbul Üniversitesi'ndeki devrimci sol grupların büyük çoğunluğu, ortak bir gazete ilanıyla onbeşlerin geleneğine gençlik olarak sahip çıktıklarını kamuoyuna duyurdular. Yine 16 Mart katliamını protesto eylemleri geniş bir birliktelikle gerçekleştirildi.

Diyalog ortamı olabilecek konularda ülke sorunlarının tartışıldığı seminerler vb. etkinlikler düzenlenebilir. Böylesi ortamlarda, devrimci dünya görüşüne ilişkin tutumlarımızı, daha dolaysız görebiliyoruz. Örneğin bu çerçevede, SSCB'deki yenilenme süreçleri konusunda tartışma ortamları yaratmak reel bir diyalog ortamı olabilir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi gençliğin çağımızda aldığı yeni karakterin ülkemizde somutlanması için ve bunun gereklerinin yerine getirilmesi için, devrimci sol çizgideki gençlerin birliğinin temel bir önemi var. Bu gerçek yaşama bire bir yansımıyor. O nedenle bu gerçeğe giden yolları bulmak, uygulamak gerekiyor. Bu yola koyulmak, hiçbir zaman, devrimci sol çizgideki gençlerle ortak iş yapmayı ertelemek anlamına gelmiyor. Somut sorunların çözümünün belirleyici olması gerektiğini düşünüyoruz. Önce birlik sonra iş anlayışı, öğrencilerin sorunlarının birikmesinden başka bir sonuç doğurmuyor.

Öğrencilerin sorunlarının çözümünün temel kaygı olduğu ölçüde ortak karar, ortak uygulama sürecinde daha yakınlaşılacağına inanıyoruz. Çünkü çözülen her somut sorundan sonra birlik konusunda, bizim yanımızda sorunları çözülen geniş öğrenci çevreleri de bizi destekleyecektir.

Şimdiye kadar çağımızda gençliğin aldığı yeni karakteri ve bunun yol göstericiliğinde öğrenci hareketinin kimi sorunlarını irdelemeye çalıştık. Gerçek hiç kimsenin tekelinde değildir. Dile getirdiğimiz görüşler, gençlik içindeki gerçek durumu kavrama çabaları olarak anlaşılmalıdır.

Dileriz ki, tüm devrimci dostlarımız, gerçeği arama sürecinde somut, geliştirici eleştirileriyle bize yardımcı olurlar. Somut sorunların etrafındaki kollektif bir tartışmadan (bunun biçimleri hiç önemli değil) yalnızca ülkemiz gençliği kazançlı çıkacaktır.

TÜSTAV

MAHALLİ GENÇLİK VE İŞÇİ GENÇLİK ÜZERİNE

Türkiye nüfusu genç bir nüfustur. Bugün ülkemizde genç sayılacak durumda olan 15-17 milyon insan yaşıyor. Bu nüfus üniversite ve liselerde öğrenci olarak, köyde ve şehirde emekçi veya işsiz olarak yaşıyor.

İşçi-emekçi gençlik genç nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturuyor. Bu açıdan işçi, emekçi gençliğe ulaşılmadan, onların dağınıklığına son verilmeden, hangi biçimde olursa olsun kendi varlıklarının farkına vardırılmadan Türkiye gençliği örgütlenmiş sayılamaz. Gençliğin örgütlenip haklarını kazanması için, ülkemizde barış ve demokrasi savaşımını güçlendirmek için bu zorunludur.

Mahalli, işçi, emekçi gençlik belli başlı olarak şualarda kümeleniyor:

* Fabrika ve işyerlerinde. Yani, sendikaların varolduğu ya da sendikal mücadelenin olanaklı ve gerekli olduğu yerlerde.

* Semtlerde sağda-solda dağınık olarak bulunan ve birkaç kişinin çalıştığı küçük atölyelerde. El sanatlarına dayalı işyerleri ya da bu küçük işyerlerinin bulunduğu sanayi sitelerinde.

* Bir alt birim olarak ve her yerde karşılaşabileceğimiz işsiz veya yarı işsiz lise mezunları ve liseyi terketmiş gençler.

* Doğrudan işsiz gençler.

Gençliğin bu kesimleri bulundukları sosyal ve ekonomik ilişkilere göre değişik bilinç, alışkanlık, davranış, toplumsal-örgütsel potansiyel (bununla toplumsal olaylara ilgisi, örgütlenmeye yatkınlığı ve bilinçli disipline uyumu anlatılmak isteniyor) gösterirler. Gelecek hakkında değişik beklentileri olabilir. Bizim bu gençliğe yaklaşımımızda sözkonusu ayırımlı yanları nasıl ele alınacaktır? Bu kimi farklı yanlara bakarak bir öncelikler sırası mı yapacağız, bu farklı yanlarına dayalı ve bunu derinleştirecek bir yaklaşım içinde mi bulunacağız? Cevabımız ikircimsiz hayırdır. Ne kadar farklı sosyal ekonomik ilişki içinde olsalar da tepkileri farklı olsa da onlardaki bu ortak özelliğe bağlanıyoruz. Genç olmalarına...

Amaç, sosyal-ekonomik ve buna bağlı kimi kişisel-psikolojik özellikleri aracılığı ile onları biraraya toplamaktır. Her özel durumu gençlik merkezine bağlanan bir yol durumuna sokmaktır. Tüm işçi-emekçi gençliği sosyal-sportif, kültürel etkinlik temelinde biraraya getirmek en gerçekçi yoldur. Bu çerçevede mahalli, işçi-emekçi gençliğin hangi kesimi hangi araçlarla veya kanallarla örgütlenecektir sorununa daha sağlıklı yanıt verebiliriz.

*** Fabrika ve işyerlerinde çalışan gençlik:**

Bu kesim, hem genç hem de işçidir. Buralarda ya sendika vardır ya da sendikal mücadele olanağı vardır. Bir işçi olarak yaşanan sorunlar ayırımsız herkesin ortak sorunudur. İşyerinin koşullarını, problemlerini genç işçiler de yaşlılardan farksız olarak olduğu gibi yaşıyorlar. Elbette buralarda genç işçilere büyük görevler düşüyor. Sendikal sava-

şıma aktif biçimde katılmak.

Burada bizim için önemli olan şudur: Sendikalar ve büyük işyerleri, işçi-emekçi gençliğin örgütlenmesinde nasıl kullanılabilir? İşyeri koşullarında ve sendika içerisinde genel gençlik politikamız hayata geçirilmelidir. Sendikalar ve işyerleri birer olanak olarak genç işçilerin gençlik yanlarını örgütlemek için kullanılmalıdır.

Sendikaların genellikle kendi periyodik yayınları vardır. Eğer yoksa bunu sağlamak için çaba sarfedilmelidir. Sendikal yayında belirli bir gençlik köşesi ya da sayfası ayrılması talep edrilmelidir. Genç işçilerin sorunları, görüşleri bu köşe ya da sayfalarda düzenli olarak yayınlanmalıdır. Şiir, öykü, gözleme dayalı yazılar, kitap tanıtımı, okuma kampanyası gibi konular işlenebilir. Genç işçiler sportif ve kültürel istemlerini dile getirip bunları tanıtıcı yazılar yazabilirler. Ayrıca işyerlerinde gençliğin sorunlarını, gençlik için önemli olan kimi konuları işleyen duvar gazeteleri çıkarılabilir. Buralarda genç işçilerin görüşleri işlenip, yazı ya da karikatürleri yayınlanabilir.

Belirli bir sendika şubesine veya duruma göre işkolu sendikasına bağlı fabrikalar arası sportif etkinlikler ve yarışmalar örgütlenmelidir. Sendika şubelerinde gençlik komisyonları kurulup doğrudan genç üyelere yönelik çalışmalar yapılmalıdır (saz, folklor, okuma kampanyaları, kültürel etkinlikler vb.).

Sendika şubeleri bu çalışmaları sendika dışına da taşırarak bulunduğu semtin gençliğini biraraya toparlamakta yardımcı olabilir.

* **Küçük işyerlerinde çalışan gençlik:** (El zanaatlarına dayanan birimler. Marangoz, mobilya, konfeksiyon, oto boya ve tamir, alüminyum doğrama-pancur gibi)

Bu kesim pek göze batmıyor olsa da çok kalabalık ve bir o kadar da dağınıktır. Aslında göze batmamaları bu dağınıklıktan ileri geliyor. Yaptıkları işin niteliği ve çalıştıkları işyerlerinin gücü bu dağınıklığın belirleyici nedenidir.

Küçük işyerleri, yapıları gereği ve yaşanan ekonomik yıkım politikası sonucu çok istikrarsızdır. Durumları tesadüfi ilişkilere de bağlı olarak günübirlik olabiliyor. Çok inişli çıkışlı bir süreç yaşıyorlar. Genel olarak senenin belirli mevsimlerinde canlanıp belirli mevsimlerinde dururlar. Zaman zaman işçilerin ücretlerini bile ödeyemezler. Bu özellikler çalışanların da yaşamında ve bilincinde doğrudan etki yapıyor. İşçi açısından işin süregenliği ve iş güvencesi kesinlikle yoktur. İşçi-patron sürekli yüzyüze ve elbirliğiyle çalışırlar. İşçilerin tepkisi bir sınıfsal özden çok günlük ilişkilerdeki uyuma, kişisel sempatiye ve günübirlik ilişkilere dayalıdır. Dolayısıyla bu işyerlerinde toplu bir ekonomik istem oluşması veya sendikalaşma olanakları çok kısıtlı olmaktadır.

Küçük birimlerde çalışanlar sık sık işyeri değiştirebilirler. Aynı işyerine defalarca girip çıkabilirler. Çalışmaları karşısında aldıkları ücret onlara herhangi bir gelecek güvencesi sağlamaz. Daha çok günlük ihtiyaçlarını karşılamasına yeter. Çoğunlukla bağımsız yaşamları yoktur, aileleri ile birlikte yaşarlar. Kendi yaşamlarını bağımsız bir şekilde kuracak durumda değildirler.

Çalışma hayatına bakışları buna uygundur. Amaçları son derece mütevazi ve sınırlıdır. Günlük harçlığı çıkarmak. Kahvede çay parası, sinema, maç bileti parası ve bazen giyim-kuşam gibi kişisel ihtiyaçlarını karşılamak. Olanaklar bu kadarına elverdiği için, bu kesim gençliğinin bizzat kendi işinin geleceği üzerine kurduğu planlar da sınırlıdır. Daha çok belirli bir ana kadar çalışmayı tasarlarlar. (Ya askere gidinceye kadar, eğer olanak bulursa kendine ait bir iş-

yeri kurana kadar ya da babası elindeki işini yapamaz duruma gelene kadar. Ya da kızlar için evlenene kadar.)

Tüm bu koşullar küçük birimlerde çalışan gençlerin bir işyeri disiplini ve bu disipline uygun bilincin şekillenmesini engelliyor. Genel olarak işsizlerle bu gençler arasında, sosyal davranış, yaşam biçimi, geleceğe yönelik umut ve toplumsallaşma açısından fazla fark yoktur.

Günlük yaşamlarının içeriği daha çok kahvede, sokakta, parkta, eğlencede ve sportif etkinlikte birlikte olduğu arkadaşlık ilişkileri tarafından doldurulуyor. Tam bir dağınıklık, örgütsüzlük, içine kapanıklık, toplumsal yaşamdan uzaklık onların sosyal konumlarının belirgin özellikleridir.

İstikrarsız iş ilişkileri, geleceğe yönelik umut, olanak ve tasarıdan yoksunluk bu kesimin örgütlenmesinin hem zorunluluğunun, hem de zorluğunun göstergesidir. Çünkü rejimin gençliğe dayattığı yozlaşma ve örgütsüz bırakma girişimleri bu kesimi kolayca etkiliyor.

Fiziksel gücü abartma ve güç gösterisi, kavgacılık, özellikle futbol ve futbolcular hakkında nefes kesen tartışmalar, ne kadar sevimsiz ve anlamsız da olsa ilginç ve sivri davranışlar, yaygın argo günlük yaşamlarının ve ilgi merkezlerinin bazı ögeleridir.

Tan, Sabah türünden bol resimli, seviyesiz olay ve ifadelerle dolu günlük gazeteler bilgilenme kaynaklarıdır. Arabesk, taverna müzik dinlemek, arabesk şarkı sözlerinin içeriğini oluşturduğu filmler yanında şiddeti, savaş kışkırtıcılığını, kaba kuvveti göklere çıkaran, bencilliği ve bu uğurda her türlü girişimi geçerli sayan Amerikan filmleri, seks filmleri onların estetik ve sanatsal gereksinimlerini karşılıyor.

İş ilişkileri, sosyal ilişkileri, sportif ve ''sanatsal'' etkinlikleri onların hayat anlayışlarını oluşturuyor. Tam bir dağı-

nıklık (örgütsüzlük anlamında değil, sosyal ilişki ve sosyal değerlerden yoksunluk, kişisel tutarsızlık ve ilkesizlik anlamında) yaşamlarının biçimi olduğu gibi, bu durum kendi gözlerinde onaylanıp yüceltiliyor da. Yaşamın gerçek tadı ya da kimsenin kendilerine müdahale etmediği özgür bir hayat yaşadıklarını zannediyorlar. Bu durum onları bir amaç için arayışa ve çabaya yönelmekten alıkoyuyor. Dolayısıyla bu kesimin örgütlenmesinin önünde ciddi bir engel oluşturuyor. Duruma uygun hayat anlayışları bu kesimin ilişkilerinden süzülerek şekillenmiş şu ifadede kendini gösteriyor. "Kafama göre takılıyorum(!)" Dağınıklık, kendi başınalık, sosyal etkinlikten uzaklık, önüne geçilemediği için böylesi ters ve olumsuz anlayışa yolaçıyor.

* Semtlerde dikkate almamız gereken bir başka kesim de lise mezunu ve orta sınıflardan terk etmiş gençler... Bu gençlerin sayısı az değildir. Her yıl yüzbinlerce genç liselerden mezun oluyor ve üniversiteye giremiyor. Bunlar bir zanaat da bilmedikleri için ya tam işsizler ya da düşük ücretle geçici işlerde çalışırlar. İşsiz ve yarı işsiz gençlerin psikolojik özellikleri bunlarda da olduğu gibi görülüyor.

Bu kesim belirli bir eğitim gördüğü ve bir ölçüde bilgi birikimi olduğu için onları hem örgütlemek hem de diğer kesimlerin genel örgütlenme çalışmalarında bu gençlerden yararlanmak olanaklıdır.

* İşsiz gençler, geçici olarak bir yerlerde çalışan gençler ve belirli bir iş olup küçük birimlerde çalışan gençlerle semtlerde içiçe yaşıyorlar. Kahveler, belirli spor kulüpleri ve sokak araları birbirleriyle ilişki kurdukları yerlerdir.

Görüldüğü gibi mahalli gençliğin yaşamla, politikayla, sanatla tanıştığı, gelecekle ilgili düşüncelerini olgunlaştırdığı, insanî, ahlâkî normlar edindiği ortam son derece sınırlı

ve kuraktır. Kişiliğinin de belirginleştiği bu döneme etki eden en güçlü araçlar TV, radyo ve en büyük renkli birkaç gazetedir. Bunlar dışında hiçbir kaynağa el atmamış, başka bir dünya tanımamış gençler çoğunluktadır. Henüz bir kez olsun tiyatroya gitmemiş yüzbinlerden sözetmek abartma değildir. Seyrettiği bir folklor gösterisine göz ve kulağa hoş gelmenin ötesinde bir değerlendirmeyle yaklaşan kaç kişi bulabiliriz? İş ve güvenli bir gelecek konusunda çoğunluk giderek kayıtsızlaşmaktadır. Arkadaşlık ilişkilerinde doyuma ulaşmış bir kesimin varlığından sözetmek çok zordur. Hele toplumda yer edinmiş, belli bir saygınlık kazanmış olanların sayısı ise korkunç derecede azdır. Kısaca her türlü yozluğun, marjinalliğin, depolitizasyonun, kişiliksizleştirmenin boy verdiği bir zeminle karşı karşıyayız.

Oysa, bu geniş gençlik kesiminin ülke sorunlarına ilişkin tutumunun sağlıklı olması, gelecek açısından çok önemlidir. Bu nedenle devrimci solun bu kesime yönelik ağır görevleri ve sorumlulukları vardır. Bu kesim içinde ardıcıl sabırlı ve esnek bir çalışma yürütmeksizin ne ciddi yerel çalışma, ne de gençlik içinde eğilimin ibresini ilerlemeden yana çevirmek olanaklı değildir.

Özellikle son dönemde gerici belediyelerin semtlerde Sanat, Kültür Merkezleri açmaları, sportif gösteri ve yarışmalar düzenlemeleri, semt sahaları açma vb. girişimleri bu alana ilişkin dikkatimizi yoğunlaştırmayı özellikle gerektirmektedir.

Bu gençlik kesiminin dağınıklığına bir son vermek ve onları kendilerinin farkına vardırmak için her türlü olanak kullanılmalıdır. Semtlerdeki spor kulüpleri, kahveler, arkadaş grupları ve çevreleri, halk eğitim merkezleri, folklor dernekleri, bilgisayar, daktilo, muhasebe vb. kurs yerleri...

İLK GÖREV VE AMAÇ

Gençlik hareketimiz mahalli, işçi, emekçi gençliğin örgütlenmesi konusunda önemli deneyimlere sahip değildir. Ayrıca bu gençlik kesimi de kendini örgütlü veya örgütsüz ortaya koyamamıştır.

Örgütsüzlük, sosyal yaşamda dağınıklık ve gerekli deneyimlerden yoksunluk, işçi emekçi gençliği toparlamakta hangi aşamada yola çıkacağımızı belirliyor.

Örgütlemek istediğimiz kesimi tanımak zorundayız. İlk elden onların dağınıklığına son verecek etkinlikler ortaya koymalıyız. Bunun içindir ki, sosyal-kültürel-sportif etkinliklere yönelmek gerekiyor. Yayın organları, kişisel ilişki ve sözü edilen etkinlik türleri aracılığıyla onları yakından tanımak, kendilerine tanıtmak, kendi varlıklarının farkına vardırmak istiyoruz. Onları rüzgarda savrulan birer toz zerreciği olmaktan çıkarıp, şekillenmiş sıkı bir kütle durumuna getirmek gerekiyor. Gerçekleştirmek istediğimiz örgütsel etkinliklerle bunu sağlayabiliriz. Onları yaşadıkları ortamın rastgele etkilerinden kurtarıp kendi bilinç ve iradelerini kullandırtarak somut ve sistemli bir etkinliğe bağlamak istiyoruz. Bunun içindir ki sosyal, kültürel, sportif etkinlikleri temel alıyoruz.

Onları sosyalleştirmek, politik savaşıma çekmek için önce biraraya getirmek, toparlamak zorundayız. Amacımız, gençliğin bir bütün olarak varlığını sezmesi ve harekete geçmesi, örgütlenmesidir. Gençliği, gençliğin gereksinimlerini temelinde örgütleyip, geliştirebiliriz. Onları sosyal-kültürel-sportif etkinlikler temelinde örgütlemeyi hedeflerken, bu konuları faydacı biçimde kullanmaya kesinlikle yeltenmeyeceğiz. Çünkü bu etkinlikler gençliğin doğal gereksinimleridir. Ülkemizin bugünkü koşullarında bir toplumsal kesimin doğal gereksinimlerini elde etme savaşımı çok hızlı bir şekilde politikleşebiliyor. (Örneğin, İstanbul'lu gençlerin varolan bir devlet gençlik merkezinden yararlanma yönündeki talepleri onları direkt devlet kurumlarıyla karşı karşıya getirmiştir. Hatta, sorun ilgili bakanın gençlerle polemiğine yol açmış ve gençler sorunu diğer boyutlarıyla görmeye başlamışlardır. (Halk Eğitim istemini öne süren gençler de benzer bir sonucu yaşayarak çıkartmışlardır.)

Gençliğin sosyal-kültürel etkinlik temelinde örgütlenmesini mutlaklaştırıp sadece bunun sınırları içinde tutamayız. Diğer yandan politikleştirme gerekli diyerek bu etkinlikleri basite alamayız. Faydacı biçimde gelip geçici bir araç olarak da göremeyiz. İşte bu reel durum bizim bu kesimlere yaklaşımımızın temeli olmalıdır. Örgütlenme anlayışı, propaganda araçları, dil ve üslup, bu kesim içinde yürütülecek çalışmanın en zor aşaması olan ilk aşamanın temel yönelimleri, bu reel duruma uygun olmak zorundadır.

Eski tarz örgütlenme anlayışının, yayın politikasının, çalışma stilinin (bizim açımızdan bir değer taşısa bile) gençliğin çoğunluğunu etkileme ve yönlendirmek için çözümleyici olması artık olanaksızlaşıyor. Bunun için şu ana dek çıkmış gençlik yayınlarının bu kesimler içinde ne kadar etkili

olduklarına bakmak bile yeter. Ayrıca gençlik yayınları içerisinde bu kesime ne kadar önem verildiğine bakılması da sonucu görmemize yardım eder.

Öyleyse bu kesimlere nasıl yaklaşılmalı? Bu soruna yanıt verirken mahalli gençliğin bugünkü iç yapısı, gruplaşması, hangi amaçlarla, nerelerde biraraya geldikleri gözönünde bulundurulmalıdır. Bu kesimler içinde öne çıkan, girişimlerde bulunan çevrelere çalışmanın temeli olması bakımından daha özenle yaklaşılmalıdır. Bu açıdan bakıldığında karşımıza ilk etapta spor kulüpleri, gençlik merkezleri, gençlik dernekleri, Halk Eğitim merkezleri, Amatör Tiyatro çevreleri, folklör dernekleri, bağımsız gençlik girişimleri (herhangi bir amaçla ortaya çıkan, eğlence vb.) ve kahveler çıkıyor. Gençliğin kendisiyle ve çevresiyle ilgili kesimi buralara yöneliyor. Ve bu kesim mahalli gençlik içinde öne çıkan ve diğerlerini etkileyen kesimdir. Elbette çalışmanın ana yönü kendi çapında da olsa birşeyler üretmeye çalışan bu alanlara yönelik olmalıdır.

Ama bu yönelme nasıl olmalı? Yaklaşım bir kulüp, girişim, kurum vb. yerlerde öne çıkanları etkileyip, politik çizgimize kazanmak mı olmalı (ki düne kadarki genel anlayış budur) yoksa bu merkez, dernek, kulüp vb. yerlerde biraraya gelen gençlerin daha iyi spor yapmaları, kültürle daha çok tanışmaları, daha iyi sosyal ilişkiler, ortaklaşa üretme, sergileme, seviyeli arkadaşlık ilişkileri kurmalarına yardımcı olmak, kendi konuşacakları kürsüler edinmelerine yardımcı olmak mı olmalı?

Bu tip bir çalışmadan kısa sürede politik kadrolar çıkarmak mümkün olmayabilir. Ama tüm sola yetecek kadar arayan, düşünen, girişen, konuşan bir potansiyel çıkarmak mümkündür. Ve sorun, gençliğin politik kesimlerinin bira-

raya geldiği, kendini diğer gençlerden ayrı hissettikleri ve giderek onlardan farklılaştıkları politik birimler, kurumlar yaratmak değil ama somut ve sınırlı istemler etrafında biraraya gelmiş yüzlerce girişim, kurum, etkinlik yaratma, varolanlarının içinde gençlerle birlikte olma sorunudur. Ülkemizin temel stratejik sorunu demokrasinin kazanılması ile uyumlu olan anlayış da budur. Mahalli gençliği bir bütün olarak kucaklamak başka bir anlayışla da mümkün değildir.

Mahalli gençlik içinde de çalışmanın ana yönü, gençliğin kişilik kazanma sürecine olumlu etkide bulunabilmek ve bunun araçlarının gelişmesine katkıda bulunabilmek olmalıdır. Bu amaçla hiçbir şema, yayın, örgüt tarzı vb. baştan sınırlayıcı olmamalıdır. Bu kesimler içinde politik çalışma ve örgütlenme biçimleri ise ancak bu bütünle içiçe düşünülmeli ve biçimlendirilmelidir. Bu genişlikte düşünüldüğünde ne bir gençlik yayını, ne tek gençlik örgütü, ne de önceden hesaplanmış bir girişim biçiminin yeterli olmayacağı anlaşılabilir. Sorun her düzeyde gençliğin kendi ürettiği, yarattığı araç, girişim ve olanakların geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi ve birleştirilebilmesidir.

Bunların yaşama geçmesi ise, çağımızda gençliğin aldığı yeni karakterin ülkemizdeki somutlanması anlamına gelecektir.

TÜSTAV

TÜSTAV

Fiyatı: 500 TL.